

Független Magyarország

Egy szám
6
korona

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Mátyás király-ter 8.
Telefon-szám: 164

FODOR KÁROLY
Helyettes szerkesztő:
JEGESS JÓZSEF

Előfizetési árak:
Negyedévre — — — 360 — K

Egy szám
6
korona

Ne hazudjunk

egymásnak és önmagunknak és ne áltassuk magunkat. Ne akarjuk önmagunkkal elhitetni, hogy a város fejlődik, naggyá növekszik. A valóság az, hogy minden mód és minden alkalom, minden lehetőség meg van arra, hogy Baja kiemelkedjék a kisvárosi jellegéből, de a helyzet, a viszonyok gátat emelnek a lehetőségek elé. Ha ezen a muló félben levő nyáron száz lakóházat építettek volna, mind a száz ház benépesült volna és a lakáskérdés még mindig megoldatlan problema maradt volna. De a város által épített kislakásokon és egy-két magánházon kívül nem épült Baján lakóház, a magántőke tartózkodik az építkezéstől. Költöznek, egyre jönnek a vidékről Bajára, de ezek a vidékről Bajára jövők is úgy szereznek maguknak lakást, hogy vesznek egy-egy házat és aztán ezer tízfikával szeretik lakóházzá a bentlakót és tele lárházak a várost az ő panaszukkal, hogy van házuk, de nem jöhetnek be a városba lakni, mert az a fránya lakó lefoglalja előlük a lakást. És fejlődésünket előmozdítani hivatott tervek egész légiója rajzott eddig is, de egyiknek a valóra válását se látjuk biztosítottak. Az állami kereskedelmi iskola nem lett meg, a közvilágításunkról legokosabb szót se ejtteni, mert az igazán nem vall városra. Jánoshalmán, Mélykúton szégyelnék magukat az emberek az ilyen közvilágítás miatt. Színházba járó publikumunk van, de még egy félig meddig megfelelő termünk sincsen színház céljaira. A beözönlőket végre rá kell szorítani az építkezésre és magunknak hozzá kell látnunk, hogy többi a városból igazán vártot csináljunk.

A nemzeti kisebbségek ügye az interparlamentáris unió előtt.

Bécs. Az interparlamentáris bizottság ülést tegnap délután nyitott meg és A. Askole elnök bejelentette, hogy a reax ti kisebbségek védelméhez 14 delegátus kíván hozzászólni. E őszön a görög delegátus szólalt fel és élesen kikelt a konferencián osztogatott röpiratok terjesztő és szerzői ellen. Először Lukács György volt miniszter beszélt. Beszédében rámutatott arra, hogy Magyarországot úgy nyíralták meg, mint egy életlen testet. E felejtik a győzők, hogy Magyarország védőbástya volt a keletről betörő pogányok hódításainak. Elfelejtik, hogy Magyarország már a világháború felidőzésében nem játszott semmi féle szerepet. Beszédében hivatkozik a népek önrendelkezési jogára és kijelenti, hogy Magyarországot olyan sérelem érte, mely esztendőkn keresztül sem fejeződik el. Szét darabolták a győzők egy országot olyanok között kik annak az országnak területén soha nem laktak. Amikor a jugoszlávok és románok a török invázió elől menekültek Magyarországot adott szállást a menekülteknek. Ez a békeszerződés Európa összeomlását jelenti. A legelső kötelesség: Középeurópai államok talpra állítása.

Követeli a kisebbségek védelmének teljes biztosítását. Magyarországnak három keserű poharat kellett fenékiig ürítenie a Népszövetség miatt. Az első volt a Millerand-féle levél, a második az, hogy amikor IV. Károly király az ország területére jött a kisantant követelte a király azonnali detronizációját, sőt fenyegető előkészületeket is tett arra az esetre, ha Magyarország nem teljesíti követeléseiket, de mindezt a Népszövetség megtorlatlanul hagyta. A harmadik csaldás az volt, hogy bár a nemzeti

kisebbségeket a patronusa alá helyezte, eddig azok jogainak megvédése érdekében semmit sem tett. Követeli, hogy mondják ki azt, hogy minden állam beléphet a nemzetek szövetségébe, a győzők és legyőzöttek között ne legyen többé különbség. Sérelmezi ezután, hogy az utódállamok területén agrárreform címén egyes gazdák vagyonát kobozzák el. Ez ellen a merénylet ellen az interparlamentáris unió emelje fel tiltó szavát és a már eddig okozott károk megtéríttessenek. Alakítsák a nemzetközi állandó bíróság keretében egy oly bizottság, mely ezeket a sérelmeket orvosolja. Elfogadja Adelsberg javaslatát, de azzal a hozzáfűzéssel, hogy ebben a speciális bizottságban az interparlamentáris unió összes nemzeti képviselve lesznek és, hogy a bizottság azonnal álljon munkába.

A magyar csoport által előadott sérelmeket kiadták az albizottságoknak.

Méidinger dr a csehországi németek sérelmeit ismertette. Csehországiában több mint százezer német van és azoknak az elnyomatás miatt tetlenül kell nézni, hogy Ausztriát miképp teszik tönkre. Lord Newton beszélt ezután. Fejtette, hogy a nemzetiségi kisebbségek súlyos veszélyeket rejt magában. Nagy hiba volt az egyes nemzetiségeket megkérdeztük nélkül idegen, esetleg alacsonyabb kulturájú államok fenhatósága alá helyezni. Különösen nagy hibát követtek el azok, akik Magyarországot támadták meg ilyen módon és akik távol is maradtak az interparlamentáris unió konferenciájától.

Ezután Möller ezredes az erdélyi szászok nevében szólalt fel. Valter Vilmos a dél-tiroli németek érdekeit is

mertette. Plener báró dr volt osztrák miniszterelnök az Ausztriától elszakított németek ügyéről beszélt.

Giesw in Sándor dr francia és német nyelven tartott beszédet. A jelen legsúlyosabb kérdése az, hogy az antant minden ok nélkül bántja Magyarországot. Köszönetét fejezi ki Adelsbergnek, aki a hági konferencián a béke alatt még lelkes híve volt az európai érdekeknek.

Az elnök ezután berekesztette az ülést.

A kisantant vagygyűrűje.

Prágából jelentik: A Prágában kötött szerződést csak ratifikálás után hozzák a nyilvánosság elé. A szerződés a két államot 10 évre kötelezi. Az alapszeződés a cseh-román és román-jugoszláv magyar ellenes szerződések alapján áll.

Hajnicis fogadta az unió résztvevőit.

Bécsből jelentik, hogy az interparlamentáris unió tagjait az értekezlet után fogadta Hajnicis szövetségi elnök, aki a tisztelőket meleg szavakkal üdvözölte és sajnálatának adott kifejezést afölött, hogy nem mutathatja be a régi világhírű bécsi és osztrák vendégszeretetet mert azt Ausztria inséges helyzete lehetetlenné teszi. Avval a bensőséges kéréssel fordul az unió tagjaihoz, hogy mozgítsák elő otthon is Ausztria helyzetének javítását.

Pénteken magyar minisztertanácslesz

Pénteken minisztertanácslesz, amely a folyóügyeken kívül valószínűleg a külpolitikai kérdésekkel is kénytelen lesz foglalkozni. Egyes hírek szerint a főispánok kicseréléséről is szólesz, amelynek egy része már befejezett tény.

A parlamenti helyzet.

A pártokban a legkülönbözőbb világnézeti képviselők foglalnak helyet. Legszorosabb egyveleg maga az egységes párt, amelyben liberális hagyományokból ápiálkozó munkapártiak egyvelegűt szívnak szoktak, akik a szesz még Országgyűlés javított és elővitt kiadásában hangosított. De a hatalmi és egyéni törekvésekben sincsen összhang, mert Bethlen is, Gömbös is más és Wolff is más miniszterelnökekben látja a haza údvát.

As Andrássy-párt sem egységes, maga Andrássy maga az egyik a Haller fajtától és Friedrich is csak egyéni szempontokkal képvisel.

A liberális pártoktól, majd nem hogy egységesek vannak szaradva, aki a világnézeti egyesítéssel, de a legitimitás kérdése szerterálatlan és az egyik városi, a másik falusi elemeket képvisel.

A szociáldemokrata párt bielő egységes és ha a párt kezdésén belül van is egy baloldali szárny és erős Garrai irányást, az egy nyilatkozhat meg kifelé, mert egy síncsen közölkék, aki a tekintetben szélsőséges volna. As adójavaslataok letárgyalása után, úgy látszik, meg fog kezdődni az arjedés folyamata.

Friedrichnek az Andrássy-pártban csak egy híve van.

Gömbösnek van talán 12 embere az egységes pártban. Wolffnak lehet 15 embere. Ezekhez van Kiss M. nyhárt és Haller István néhányad magával. Ezekből rekonstruálna egy 30-35 főnyi új párt Wolff, Gömbös, Friedrich vezetése alatt.

Bethlen miniszterelnöki márnnyilatkozatai alapján legitimitásnak vélik, de nála a taktikai érzés erősen lévén kifejező. Álláspontját nében a kérdésben nem szögherheti le végletesen. Bethlen egyébként nem is let folytatni azt a tisztítási folyamatot, amelyet már megkezdett. Ő a különítványokat már társolta, Freisberger, Otenburg Prónay olvasztotték nagy hatalmakat, Hójjas Ivánt is izolálta már néhány száz főredőre és keoskeméni néhány hívére. Most Gömbösöt akép fogja lerázni — az a horoszkóp — hogy a numerus clausus kérdését fogja fölvetni. Ezt a szerepet Lora Vilmos báróval akarják kijátszatni, ő lesz az indítványozó. Azonban nem a numerus clausus eltörléséről, hanem csak enyhítéséről lesz szó. Ez az indítvány lenne a pártokat fölbomlasztó vegyi-szer Wolff és Gömbösök kiépítésnek az az egységes pártban mégis hasonlóbb gondolkosánu elemek voltak együtt. Andrássy pedig semmit sem kapna egy új orientálódáshoz.

Fémipari kiállítás Szegeden.

A szegedi iparcsatlólet átiratot intézett a bajai iparcsatlólethez, melyben felhívja a bajai fémiparosokat, hogy a Szegeden rendezendő fémipari kiállításra vegyenek részt. A fémipari kiállítás: Bugyi Mihály szegedi fémiparos kezdeményezésére rendezik és rész vehetnek rajta a mesterek, segédok és tanoncok is. A kiállítás 17-én lesz.

A kiállítás csarnoka a szegedi iparkamara kerületében tartozó fémiparosok rendelkezésére áll.

A bajai iparcsatlólet lapunk utján is felhívja a szakk munkásokat, hogy a kiállításra vegyenek részt. A kiállítás nem kis jelentőségű, amennyiben a fémiparosok előrelépését, a segédok és tanoncok munkaképességéről lehet tanulmányozni.

Jelentés a kamaránál a szegedi iparcsatlóletnél, valamint a bajai iparcsatlóletnél lehet, ahol minderről későbbesen információkkal szolgálunk.

Országos cím- és lakjegyzék.

Hogyan teszik lóvá a közönséget.

Tavaly nyáron és kora őszkor egyszerre elárassították a várost a legkülönbözőbb váfajú és foglalkozású ügynökök. Nem volt a napnak olyan szaka, amelyben ne keresek volna az embert otthonában, műhelyében, üzletében irodájában ügynökök és ne ajánlotak volna a leglehetségesebb és legszükségtelebb dolgokat.

A sok ügynök közül jött egy, aki vidéki telefon névsort ajánlott. Az ember nem ismerve a viszonyokat, megrendelte, a névsort az ur ügynöknek előre kifizette és végül — hat hónap múlva kapott egy budapesti telefonnévsort, amely azonban oly gyatrán volt összeállítva, hogy teljesen használhatatlan.

Még annál is furábban áll az az "Országos cím- és lakjegyzék". Így még nem ütették fel a város közönségét. Ott kezdődik a dolog, hogy az ember megrendelte és előre megfizette a címírat — tavaly. Az idén kap a kiadó cégtől egy értesítést, hogy a szakknévsorra utána kell fizetni. A megrendelő a felhívásnak nem tették eleget. Ma aztán beállított hozzánk egy ur

és kikészítette a címírat és — a csomagolásért 150 koronáért — a csomagolásért 150 koronáért.

Az ember még gélődött, bosszusan kifizette 150 koronát, aztán elküldte lepostázni a címírt, ahol Bajára vonatkozólag a következő épületes adatokat találta: Bnk és váltóüzlet egyetlen egy van Baján. Borkereskedő három: Jovánovics Milán (20 év óta megszünt) Öv. Luostig Jakabné (15 év elős Amerikába vándorolt). Bő kereskedő Bayer Karoly (csak öreg emberek emlékeznek ilyen nevű borkereskedőre). Az egyetlen cipőkereskedő Müller Izidor. Ez udvalovőleg körülbelül 10-15 év óta lehet Szabadfalu. Divatára kereskedő kető van, egyik közülük Borizsák István. Egyetlen fűszerkereskedő Hercefeld Jakab és fia (1) és így megyünk végig az egész névsoron és egyre mára támadnak előre a rég elhaltak.

Némileg pótolja a hiányt az ugynevezett "póslélek", de ez is olyan gyatra, hogy az ember dühösen vágja a fő dühös azt a könyvet, amelyért hiába dobott ki egy csomó pénst.

A bácskai borok nem voltak képviselve az országos borászati kiállításán.

A borárok kialakulása a szüret előtt.

A budapesti országos borkiállítás a legnagyobb siker jegyében folyt le. A kiállításra képviselve voltak az ország összes bortermő vidékeinek termései és a külföldi kereskedők körében nagy érdeklődés nyilvánult meg a magyar borok iránt.

Amint a F. M. megírta már a kereskedelmi miniszter a külfölddel kötött kereskedelmi szerződésnek premissáját ígerte meg. Ez különösen a borexport miatt vált szükségessé, amennyiben a magas vámtarifa mellett egyes országokban a magyar borok nem állják a versenyt, ha jobbak is a más országbeli borok-

nál. Különösen Ausztria-Magyarország között létrejött kereskedelmi szerződés teszi nehézsé a magyar borok Ausztriába való kivitelét. Az elmúlt években a legtöbb bort Ausztria vásárolta tőlünk, mert a kedvező vámtarifa mellett sokkal olcsóbbak voltak a mi boraink az osztrák kereskedőnek, mint más országbeli borok.

A új kereskedelmi szerződés azonban alaposan megdrágítja a kivitt és amennyiben a vámtarifa módosítása hamarosan be nem következik, a magyar borkivitel alaposan meg fog csapni. Pedig csaknem egyedüli

kiviteli cikkünk a bor és ha valamivel javíthatunk rossz kereskedelmi szerződésünkön, úgy a borkivittel igen. Amint a kereskedelmi miniszter egy nyilatkozatából olvassuk, ezeken az állapotokon segíteni kíván a kormány és nagyon valószínű, hogy még szűret előtt intézkedések történnek erre vonatkozóan.

Az országos ügyek után egy súlyos körülményről kell megemlékeznünk. A budapesti borkiállításra a bácskai borok egyáltalában nem voltak képviselve. Ennek a vidéknek a borait az alföldi viadók közé sorolták, mely arra, minőségére jóval alatta áll a bácskai boroknak. A bácskai és környéki, a bajavidéki, a keletbair borokat nem lehet a legrosszabb akarral sem az alföldi viadók közé sorolni.

Teljesen éribetlen azonban, hogy az országos megalomban a bácskai szőlőgazdák nem vettek részt. Ez a körülmény éribe hátrányos lesz a bácskai boroknak. Amíg a más vidéki boroknak meg lesz a megfelelő piaca, a bácskai borokat senki sem fogja keresni. Nem tudják ki akarja ennek a mulasztásnak, de valakit mégis terhel felelősség. A bor árák most vannak kialakulóban. Már most 50-60 koronáért kőkik le a bort. Nagyon valószínű, hogy az új bor már 100 korona lesz a korcsákban.

A NAP ESEMÉNYEI

Tömeges előléptetés a vármegyénél.

A hivatalos lap legutóbbi száma a bácskamegyei tisztviselők előléptetéséről a következőket közli: A VI. rangosztályba dr. Zsigmond Gyula (10) másod főjegyző, Vojnita Máté (2) Koller Oskár (fűgőben) Ttropolasky Gyula (61) főszolgabírók Krudy Géza (16) Bagó Géza (20) és dr. Kismárky József (37) érvasszéki ülnökök. A VII. rangosztályba: Kuloncits Viktor (3) Mentényi Sándor (17) őszolgabírók: Kiss Mátyas (41) érvasszéki ülnök: dr. Riita Gyula (3) szolgabíró dr. Dorahoffer Szilárd (16) főorvos. A VIII. rangosztályba: Arnold Sándor (2) érvasszéki ülnök, Schick Ernő (17) aljegyző, Klemeš Gyula (38) érvasszéki fogalmazó, Lelwáber György (57) szolgabíró. A IX. rangosztályba: Vukov Béla (36) aljegyző, Kokas József (56) érvasszéki fogalmazó és Rittinger Rezső (66) aljegyző (A sárjelben levő arab számok a rangsor számot jelentik.) Tömegesen léptek még elő az iroda tisztok és leendő személyzet is.

Házasság. Dr. Sinder Imre és Rosenfeld Ilona f. hó 29 én házasságot kötöttek.

Tanügyi hír. A magán órákat adó tanárok augusztus havi ülésükön a folyton emelkedő drágaság miatt az érdeklőknek szeptember 1-től 50 százalékkal való emelésében és egymásra kötelező határozatokban állapodtak meg.

A repatriáltak visszatérhetnek Erdélybe
A bécsi román követséghez közelítő forrásból arról értesülünk, hogy a román kormány utasítást adott ki az illetékes hatóságoknak, amelyben a legliberálisabb eljárás ir. elő olyan esetekben, ha a Magyarország javára optált és repatriált egyének visszatérhetnek Erdélybe, vagy Romániának bármely más részében a békesszerződés és az érvényben levő törvények figyelembevételével a legmennysebb-működő előzetes engedélyre kötelezi a kormányrendelet a hatóságokat azon repatriáltakkal szemben, akik a román állampolgárságot akarják megzavarni, gondosan kell azonban ügyelni arra hogy a visszatérő repatriáltak ne veszítsék részt semmi olyan mozgalomban, amely a román állampolgárság megvonását előzve.

Felemelték a katonai nyugdíjakok rendkívüli segélyét. A Budapesti Közlöny szombati száma honvédelmi min. teri rendeletet közöl, mely szerint a hivatásos állományból származó nyugdíjállományú, várakozási illetékekkel szabadított katonai nyug- és kegydíjak, valamint özvegyek és árvaik részére 1922. évi július 1-től kezdve felemlt havi rendkívüli segélyeket kell kifizetni. A rendelet az rist augusztus 1-től kezdve a rendeletben felsoroltak, az I-V. valóságos rangosztályban 7200, VI-ban 6800, VII-ben 6400, VIII-ban 5800, IX-ben 5550, X-ben 4700, XI-ben 4150 korona segélyt kapnak havonként. Nyugdíjat, vagy kegydíjat élvező özvegyek és árvaik az I-V-ben 6600 VI-ban 5800, VII-ben 5100, VIII-ban 4200, XI-ben 3800, XII-ben 3600, születésnapjukkor pedig 1600 koronát kapnak havonként. A rendelet szerint az olyan nyugállományú személyek, akik 60 ik életévüket már betöltötték augusztus 1-től és akik 40 évi szolgálattal mentek nyugdíjba, külön rendkívüli segélyt is kapnak.

Ref. egyházi értekezlet. A bajai reformátusok 1. évi szeptember hó 3 án vasárnap délelőtt 11 órákor a templomban lelkes választási ügyben értekezletet tartanak, melyre minden egyházi adófizető tagvételre meghívatik.

Kiömlött bor. Szenzációja volt tegnap a Mátyás király-térnek Egy hatalmas boroshordó dongája kiesett, mire a bor szinte széllel folyt a köcsögtől. Bekövetkezett tegnap délután azaz ideális idő, amikor még a kutyák is borban fürödtek.

Tűz a gázgyárban. Tegnap délután 3 óra tájban a gázgyárban meggyulladt két vakon porház. A tűzorség délután 3 óra tájban vonult ki és csak fél 6 órákor sikerült mehez munka után a tüzet eloltani. A kárösszege még nem állapították meg, valamint azt sem, hogy a tűz hogyan keletkezett.

Por és hamuból lévén. De mégis kellemetlen, hogy az embert szármaszatra lépten-nyomon emlékezteti az a rettenetes por, ami a bajai utcákon van. Alig lép az ember az utcára, már is tele van szemé, szája, tüdejé a porral. Kérdjük: Nem lehetne néha, napján locsolni?

A mai hetivásárról szinte sirva jöttek haza azok, akik télire húst akartak venni olyan számos árat kértek, hogy sokat csakis nagyon gazdag emberek vásárolhatják. Szinte aggódva gondolunk a télre, mert teljesen lehetetlen lesz zsirt gyűjteni.

Rendőrsora Buchholtz János győzri lakos a szekszárdi Zucker féle kereskedésben különféle árut lopott. Már el akart utasni, mikor a lopást észrevették és a rendőrségnek feljelentették. Kovács János rendőr felismerte és igazolni akarta. A tolvaj egy cserepet kapott fel és a hivatását teljesítő rendőrt egy fejbe vágta vele, hogy az öccsözött. El akart menekülni, de a többi rendőrök lefogták és letartóztatták. Kovács rendőr pedig életveszélyes fejszélével a lakásán állították.

A jugoszláv közigazgatás. A zombori panamák. — Csalásból élnek a szerb hivatalnokok.

A zombori szerb aipán, S. tojtkov Mózes hatalmas panamák után most várja méltó büntetését. A vármegyei tisztviselők vándorútja csalásból, lopásból él, dörmög, pelegszik. Panamáik a legkisebb irnoktól kezdve a legkisebb tisztviselőig mindenki a miniszterek, sőt a miniszterelnök is.

Alig mulik el hét, hogy egy-egy kisebb-nagyobb panama napvilágra kerül. Hol egy községi jegyzőt, egy szolgabíró, vagy egy főispánt fűggesztenek fel és iudának ellene eljárás.

Munkatársunk előtt Szabovlyevics Dusan dr. érdekes nyilatkozatot tett a jugoszláv közigazgatásról. Az alispán annak idején, amikor még a zombori vármegyei alispánja volt megjöve azokat az állapotokat, melyek ma be is következtek. Amikor már a szerb önkényeskedése miatt tőrli tetlené kezdett válni a helyete Zomborban, egyik alispáni jelentésében megmutatta hová vezet az az út, melyen a vármegyei közigazgatás haladt. Mindenki lopni eszni fog, kizsárolják a szegényebb néposztályt, tönkreteszik a gazdagabbakat is és ezzel fogják földönteni azt az alapot, melyen Jugoszlávia rosoga tákolmánya nyugszik. A politikai villongásoktól, a nemzeti egyenetlenkedésektől eltekintve, az állami és vármegyei közigazgatás botrányos volta fogja szertehusni a tákoltt államot, melynek amugy is csékély létjogosultsága van.

Az alispán, aki a szerb közigazgatást nagyon jól ismeri, a zombori eseményekkel kapcsolatban a következőket mondotta el munkatársunknak:

Sztojtkov Mózes és társainak harkosolási már régóta tartanak. A felettes hatóságok eddig nyugodtan merték a gerádálkodást, várták még alaposan megszédik magukat, most, amikor egytál-

lák, hogy már eléggé összelepották magukat, ők is kívánnak az össze zsarolt milliókból és most megindították az eljárást a tetteik ellen.

Az eddigi példák valóban azt mutatják, hogy az ilyenféle vizsgálatok alatt mindig bebizonyosodik a vádolt büntelensége. Néhány oktatás esetet tudunk felhozni, így az első szabadsai szerb főispán esetét is, akiről amikor kiderültek holmi szabálytalanságok, elmozdították ugyan a főispáni székből és közjegyzővé nevezték ki. Nem sokkal ezután jött Mijatov Milorad ssa hadkai szerb rendőrfőkapitány ügye is, aki ellen szintén vizsgálat indult meg, le is volt esukva jó néhány hónapig, sőt sem is egyszer, ma pedig vigan praktizál és virágzó ügyvédi irodája van.

Sztojtkovok is leadják majd a vámat, a főinspektor pedig néhány millióval a zsebében szépen visszamegy Belgrádba és jelentést tesz a kormánynak, hogy Sztojtkovnál becsületesebb ember a világon nincs és csak a magyarság intrikája folytán keveredett a piszkos ügybe. Leshet, hogy nem lesz alispán többé, de egészen bizonyos, hogy felfelé buktatják.

Igy megy asután az idők hosszu során keresztül, egészen addig, míg egyszer a nép meg tudja az örökös szipolyozást, a balkáni taksis rendszer. Ha a nép egyszer felemeli tiltó szavát akkor meg áll a kerék és akkor Jugoszlávia összeomlása is be fog következni. Ezek a miandere képes panamisták fogják eladni a jugoszláv eszmét, felváltani haszonszágukat milliókra.

Mi türelmesen várjuk be az időt, mert a már nem késő azok. Még néhány Sztojtkov Mózes-féle panama kell és a szákra kifog lobbanni. És akkor eljön a leszámolás napja.

Szöllős gazdák figyelmebe.

A város felhívja mindazon szöllős gazdákat, akik himérésrel és kimerítésben való boreltárusítással nem foglalkoznak, hogy a borital adókedvezmény élvezetése céljából az 1892 évi XV. törv. 3 §-a szerint igényüket a folyó és szeptember hó 15 ig bejárólják és legkésőbb a sürtet megkezdésig a városi javadalmi hivatalban (fogyasztási irodában) nétkösznapokon déli 12 óráig jelenítsék be, mert ezen határidőmúlul érkező bejelentéseik figyelembe vételül nem fognak.

Minden bejelentő a bejelentés alkalmával legyen tisztában a következő adatokkal: u/c-a, házszám, a szőlő terület négyzetölékesben, mennyi bori szüddékorik otthon elfogyasztani, hányan esznek hozzá, mennyi termést remél hektóliterekben.

Azinek a termése öt hektólitert meg nem halad, ha azt a sürtetig hűti, saját fogyasztására bejelenti a boritaladót a termés felvételkor a kedvezményes tétel szerint az termés után azonnal megfizetni kötelek, amiből egyben az is következik, hogy a felvétel után az ilyen szöllős gazdák adószatlan bora kedvezményes nem lehet.

Az öt hektón alóli termés után való kedvezményes fizetésről bárcs állítatik ki az adószónak, a többiek pedig az adót a rendszer leszámolás alapján fogják fizetni, szemléivet kapnak és az eladásra szánt, vagy eladott termés után kedvezményt nem élvezhetnek.

Nem fizetés esetén az adó végrehajtás útján hajtják be és az adóért elsősorban az adótárgy (bor) szavatol.

Együttal figyelmezteti a hatóság az adóközséget, hogy mindenben a bor és hu adó törvény és szabályok új hivatalos összeállításához tartsa magát, mert a városi javadalmi hivatal is e szerint köteles eljárni. A szükséges tudnivalók hirdetés és felvilágosítás útján fog a városi javadalmi hivatalban a község tudomására hozni.

Epítőmesterek és építetők figyelmébe!
 Szabadalmazott **Terrenol-pala** a világ legjobb tetőfedőanyaga
 fagyálló, tűzálló, vízathatlan, állandó raktár és egyed-
 arusítóhely az
Első Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépgyár
 Baja, Kölcsey-utca 2 szám alatt (Budapesti-ut sarok)

3000 korona jutalmat
 kap az, aki ellopott kerékpárhoz megjelöli, vagy nyomozoz. — Cim és ismeretle jellek a kiadóhivatalban.

Egy jó házból
 való fiu tanulónak és egy fiatal fiu kifutónak viszesleges felvétellel: — felvétetik —
Boros és Grosz
 főzár és csemegeüzlet.

Iskolás leánykát
 inte ligens család ellátására felvesz. Szeretette jes jó bánásmód. Szükség esetére otthoni tanítás. Hol megmondja a Független Magyarország kiadóhivatala. —

Aranyműves tanuló
 felvesz
Szekeres Antal
 ékszerész.
 Eperstéri-utca 4 szám Kátonaváros.

Esővíz tartályokat
 Emésztő gödröket
 80 cm. és 100 cm
vasbeton gyűrűkből
 helyszínen készít.
 Egyszerű és díszes Cementlapok.
Román cement.
Valódi Asbest pala.
 napi áron állandóan raktáron
Grünhut Mikea
 Spitzer-féle téglá- és cement-árúgyára Baja. Telefon 160

Elsőrendű friss fával égetett hófehér darabosmész
 ugyanintén friss azónnel égetett azért még **fehér darabos mész.**
PORTLAND CEMENT
 állandóan kapható
Haas Fülöpnél
 a belvárosi plébánia mögött Kasiney Ferenc utca 4. sz.

Kellő iskolai képzettséggel bíró **irodai gyakornok**
 keres-tik azonnali belépésre
 Spitzer Károly és Fiai szeszgyárában.
 Csakis írásbeli ajánlatok vétetnek figy-lembe.

RONGYOT :-:
 gépmosáshoz magas áron vesz „Corvin”-nyomda.

POLLÁK JÓZSEF
 butorgyáros
deszka, épületfa, cserépkereskedése
 Nagy választék Pestí-ut 4 szám. Olcsó árak Nagyobb tetelek házhoz szállítva Szolid kiszolgálás

Uj mészégető telep.
 Van szerencsénk a tisztelt építetők közönsé- get és viszonteladással foglalkozó kereskedő- ket értesíteni, hogy ujonnan létesített modern mészégető kemencéinket üzembe helyeztük, ahol állandóan elsőrendű, fával égetett kitünő m. nőségű fehér meszet termelünk. Bármilyen mennyiségben állandóan kapható. Pontos és jó kiszolgálás biztosítva. Tisztelettel **Ifj. Spitzer Testvérek** mész gető telepe Budapesti ut, a hid mellett.

Eladunk:
 Baranyában 200 holdas bir- tokot az idei terméssel, élő és holt felszereléssel, azon- nal átvehető.
 Pécselt 5 szobás uri házat. Tolnamegyében, járási székhelyen két házat és egy eseléd házat cca 5 kat. hold földdel, gabona és borkeres- kedésre alkalmas, mellék- épületekkel, bérkocsi üzem mel, élő és holt felszereléssel. Baján több házat, vendéglőt. Közeli községben 1200 □ öl telekkel nagy házat 2 üzlet- helyiséggel.
 Több teh r és személyautót. Boroshordót 22—26 K ig.

Keresünk
 50—3009 holdig birtokot örökáron v bérbe. Mindenféle ingó és ingatlant Baján és vidéken. Ha bármit venni vagy eladni akar, azt a legrövidebb idő alatt a **„PIAC”** Dúcamenti Üzletve- zetéség Baja, Mé- száros Lazár-u. 22. utján éri el. - Vál.szabélyeg.

Neuschlosz - Lichtig
 faipar részv.-társ. kerületi képviselöete és bizományi raktára az **Első Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépgyárnál Baja.**
 Gyártelep: Budapesti-ut 27. Műszaki iroda és raktár: Kölcsey- utca 2 (volt Korona-kávéház)
Szállítunk raktárról azonnal:
 Lőszekereket — Keréktalpakat körifából — Akácz üllöket esztergálva — Szilagyakat esztergálva — Kubikos talicskákat vasalva — Tergoncákat (tragacs) vasalva — Gereblyéket, f villák, falapátokat, kasza, kapu es kalapácsok eleket.
 Midennemű háztartási és kertgazdasági fsaruk Viszonteladónak nagy engedmeny!

Mész és Cement
 I rendű friss fávalége tetű hófehér darabos **MÉSZ.**
 I rendű friss Portlan- cement Károlyfált szász Bükkfászen, kátrány és kátránypapír állandóan a legjutányosabb árban kapható
Spitzer Illés mészkereskedőnél (Vásár- ter) Budapesti ut 9. Telefon 121 — Telefon 121.
Sajat égetésű mész.
 Minden mennyiséget — házhoz szállít. — Kovács szón állandóan kapható.

Eladó egy festett szekrény és több láda.
 Lámpau 3.
Éjjeli inspekción
 aug. 28-tól szeptember 4-ig reggel fel 8 óráig és vasár nap délután nyitva **LOVASSY ODON** vezetőosztás